

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/912>

Jautājums	<p><i>Kā zināt, kuras sēnes ir indīgas un kuras ne vai kuras nē?</i></p>
Atbilde	<p><i>Kā zināt, kuras sēnes ir indīgas un kuras ne?</i></p> <p>Izteikumā ir iederīga partikula <i>ne</i> – tā aizstāj noliegtu izteicēju: <i>Noskaidrojiet, ko viesi ēd un ko ne [neēd];</i> <i>Kā zināt, kuras sēnes ir indīgas un kuras ne [nav].</i></p> <p>Valodas praksē nereti šādos izteikumos sastopama partikula <i>nē</i>, taču šāds lietojums ir aplams.</p> <p>Partikula <i>nē</i> noliedz visu izteikumā pausto domu, un tā lietojama: noliedzot iepriekš izteiktu pieņēmumu – <i>Man vajadzētu iet. Nē, vēl palikšu;</i> atbildot noliedzoši uz vispārējo jautājumu – „<i>Vai esi gatavs?</i>” „Nē, lūdzu, vēl mirkli pagaidi!”</p> <p>Partikulu <i>nē</i> mēdz lietot arī lietvārda nozīmē – <i>Viņš nemāk pateikt nē.</i></p>
Avoti	<p>Valkovska, B., Lokmane, I. Vienkārša teikuma komunikatīvā struktūra. <i>Latviešu valodas gramatika</i>. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2013, 792. lpp.</p> <p>Guļevska, D., Miķelsone, A., Porīte, T. <i>Pareizrakstības un pareizrūnas rokasgrāmata</i>. <i>Latviešu valoda</i>. Rīga : Avots, 2002, 188.–189. lpp.</p> <p>Zilgalve, E. Ne un nē sintaktisko un semantisko funkciju sastatījums. <i>RES LATVIENSES. IV. Semantika. Sintakse. Valodas kultūra. INTA FREIMANE. SCRIPTUM FESTIVUM</i>. Kalnača, Andra, Lokmane, Ilze (sast.). Rīga : LU Akadēmiskais apgāds, 2017, 193.–204. lpp.</p> <p>Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: ne</p> <p>Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: nē</p> <p>Rozenbergs, J. <i>Latviešu valodas stilistika</i>. Rīga : Zvaigzne ABC, 1995, 217.–218. lpp.</p>

I

